

Geachte heer/ mevrouw,

Onlangs ontving ik van het RBTV het bericht dat vanaf heden in het vernieuwde RBTV register ook tolken kunnen worden ingeschreven die de talen waarin zij tolken slechts op B2-niveau van het Europees Referentiekader hoeven te beheersen. En verder zegt men dat werkervaring relevant blijft voor het aantonen van de wettelijke competenties, maar geen separate inschrijfvoorwaarde zal zijn.

Als beëdigd (gerechts)tolk en vertaler met 35 jarige ervaring wil ik mijn ongenoegen uiten over deze ontwikkeling. De Wet op Tolken en Vertalers uit 2008 (ingevoerd o.a. door toenmalig staatssecretaris Albayrak) was bedoeld om aan beëdigde (gerechts-)tolken en vertalers in de bewuste taal wettelijke eisen op te leggen om aan een vermeende wildgroei een eind te maken. Nu dreigt precies te gebeuren, waaraan Albayrak met haar wet een einde wilde maken.

Het toelaten van tolken op B2 niveau betekent in de praktijk een enorme inbreuk op de kwaliteit en dus ook belemmering van de rechtsgang. Het register is vooral bedoeld voor overheidsinstanties (politie, justitie e.d.) waarbij kennis van specifieke terminologie en ervaring van essentieel belang is. Aan de huidige C1-tolken en vertalers worden zeer hoge opleidings- en nascholingseisen gesteld. De wijze waarop de nieuwe B2-tolken in het register worden opgenomen is zeer dubieus daar er nauwelijks aan eisen voldaan hoeft te worden. Bovendien is er geen toezicht op het nieuwe register dus ook geen sprake van kwaliteitsborging. Door de geplande aanbesteding van tolkdiensten t.b.v. de overheid aan grote bemiddelaars wordt de situatie alleen slechter. Daar de drijfveer van deze bemiddelaars alleen winstbejag is, zullen ze de goedkoopste tolken inzetten zonder te kijken of het gaat om een C1 of B2 tolk. Het 'verhaal' van het Ministerie dat de afname-plichtige organisaties exclusief C1-tolken zullen blijven oproepen, is een halve waarheid. Deze organisaties zullen misschien wel C1-tolken oproepen maar zijn hierbij afhankelijk van derden (bemiddelaars dus) die onder het mom dat er geen C1 tolk beschikbaar was, een B2 tolk (die goedkoper is) zullen leveren. Dit betekent in de praktijk dat het ministerie met het belastinggeld van ons allen deze al zeer rijke bemiddelaars (o.a. multinationals zoals TVCN-Manpower) over de ruggen van tolken nog rijker gaat maken.

Het euvel is niet – zoals het Ministerie beweert – een groot tekort aan tolken, maar de zeer slechte betaling. Het honorarium is al vele jaren niet verhoogd/ geïndexeerd dus zoeken professionele goede tolken beter betalende opdrachtgevers en laten opdrachten van justitie vallen. Het vaststellen van een minimumtarief door de minister biedt hier ook geen soelaas. De professionele C-1 tolken zullen hun uurtarief zeker hoger vastleggen waardoor zij voor de bemiddelaars niet meer aantrekkelijk zullen zijn met als gevolg dat er (goedkopere) B-2 tolken toch ingezet zullen worden. Welk orgaan of welke overheidsinstantie controleert wat een bemiddelaar in de praktijk doet???

Als bezorgde en betrokken tolk wil ik dit onder uw aandacht brengen en zie uw reactie tegemoet.

drs. J.A. Goedhart Piekalkiewicz
beëdigd tolk-/vertaalster Pools (RBTV nr. 799)
Tel. 06 5364 5018
jolka@hetnet.nl (www.jgpvertalingen.nl)